

Välfärdsredovisning

STRÖMSUNDS KOMMUN

Strömsunds
Kommun
Stræjmien tjjelte

Antagen av Folkhälsorådet 2016-05-13

Innehåll

Sammanfattning av indikatorer	2
Mål 1. Alla känner delaktighet och har inflytande över den egna livssituationen och i samhället..	2
Mål 2. Alla har ekonomisk och social trygghet	3
Mål 3. Barn och ungdomar har trygga och goda uppväxtvillkor	4
Mål 9 och 10. Främja fysisk aktivitet, goda matvanor och livsmedel	6
Mål 11. Minskat bruk av alkohol, tobak och ett samhälle fritt från narkotika och dopning	7
Detaljerad redovisning.....	9
Mål 1. Alla känner delaktighet och har inflytande över den egna livssituationen och i samhället..	9
Mål 2. Alla har ekonomisk och social trygghet	12
Mål 3 . Barn och ungdomar har trygga och goda uppväxtvillkor	16
Mål 9 och 10. Främja fysisk aktivitet, goda matvanor och livsmedel	20
Mål 11. Minskat bruk av alkohol, tobak och ett samhälle fritt från narkotika och dopning.	25

Sammanfattning av indikatorer

Folkhälsoprogrammet gäller för åren 2011 – 2016. I nedanstående tabeller har vi som jämförelse angett resultat för det första året i programperioden, 2011. Om det inte finns något resultat för 2011 har vi valt ett närliggande år för jämförelse. För att det ska vara en positiv eller negativ förändring ska skillnaden vara minst 20 % mellan de båda mätvärdena.

Mål 1. Alla känner delaktighet och har inflytande över den egna livssituationen och i samhället

Indikator	Resultat		Resultat		Förändring	
	Värde	År	Värde	År		
Valdeltagande	80 %	2010	81 %	2014	+1	
Nöjd Inflytande Index (NII)	37	2012	35	2014	- 2	
Ungdomars bedömning av delaktighet och inflytande. • Andel i årskurs 8 som vill vara med och påverka.	37,5 %	2009	52 %	2012	+14,5	

Indikator	Resultat		Resultat		Förändring	
	Värde	År	Värde	År		
Ungdomars bedömning av delaktighet och inflytande. • Andel i gymnasiet åk 2 som vill vara med och påverka.	43 %	2009	56 %	2012	+13	
Självskattat socialt deltagande bland vuxna	65 %	2010	68 %	2014	+3	
Antal föreningar med lokalt aktivitetsstöd	25 st	2011	23 st	2015	-2	

Kommentarer

Valdeltagandet hos förstagångsväljare ligger lägre än det totala valdeltagandet. Hos kvinnliga förstagångsväljare har det stigit kontinuerligt sedan 2002 och är nu uppe i knappt 77 %. Det är betydligt högre än valdeltagandet hos manliga förstagångsväljare, som efter några års ökning nu har minskat till knappt 62 %.

Nöjd inflytande index, NII, är medborgarnas bedömning av kommunens verksamheter när det gäller tillgänglighet, information och öppenhet samt påverkan och förtroende. Det totala indexet har sänkts med två enheter sedan undersökningen 2012, men förändringen är inte statistiskt säkerställt. Betyget är genomgående högre för kvinnor än för män.

Självskattat socialt deltagande bland vuxna (16 - 84 år) i kommunen visar en lägre grad av delaktighet i sociala aktiviteter än i länet i övrigt, 66 % för män och 70 % för kvinnor i kommunen. Skillnaden mellan kvinnor och män är inte statistiskt säkerställt. På länsnivå deltar kvinnor i högre utsträckning i sociala aktiviteter, minst aktiva är de äldre, och då särskilt män 64-85 år.

Mål 2. Alla har ekonomisk och social trygghet

Indikator	Resultat		Resultat		Förändring	
	Värde	År	Värde	År		
Andel med gymnasial utbildning • Kvinnor	60 %	2011	58 %	2015	- 2	
Andel med gymnasial utbildning • Män	78 %	2011	68 %	2015	- 10	
Andel med eftergymnasial utbildning • Kvinnor	30 %	2011	30 %	2015	0	
Andel med eftergymnasial utbildning • Män	11 %	2011	16 %	2015	+ 5	
Ensamstående med låga inkomster, med hemmavarande barn	43 %	2011	41 %	2013	- 2	
Övriga familjer med låga inkomster, med hemmavarande barn	19 %	2011	16 %	2013	- 3	

Indikator	Resultat		Resultat		Förändring	
	Värde	År	Värde	År		
Antalet arbetssökande, öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd: • 16-64 år	10 %	2011	9,1 %	2015	- 1	
Antalet arbetssökande, öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd: • 18-24 år	19,9 %	2011	14,8 %	2015	- 5	
Ekonomiskt bistånd, andel av befolkningen	7 %	2011	7 %	2015	0	
Antalet månader per år i bidragsberoende	5 mån	2011	4,6 mån	2015	0	

Kommentarer

Befolkningen utbildningsnivå: Andelen invånare med eftergymnasial utbildning har ökat sedan 2011. Men den är fortfarande markant lägre jämfört med både länet och riket. Andelen kvinnor i kommunen med eftergymnasial utbildning är oförändrad sedan 2011 medan den har ökat för männen.

Andelen ensamstående med hemmavarande barn med låga inkomster har minskat med 2 % -enheter 2013 jämfört med 2011 i kommunen. Länet och riket har minskat med 4 respektive 3 % -enheter. Övriga familjer med hemmavarande barn och låga inkomster har minskat med 3 % -enheter 2013 jämfört med 2011 i kommunen medan länet och riket ligger på samma nivå.

Andelen arbetslösa. Andelen arbetslösa i åldern 16 - 64 år har minskat med 1 % -enhet sedan 2011. För kvinnor har den minskat med 2 % -enheter. Arbetslösheten hos männen ligger kvar på ungefär samma nivå det vill säga strax över 10 %.

För **ungdomar.** Andelen arbetslösa ungdomar i åldern 18 – 24 år har minskat med 5 % -enheter mellan åren 2011 och 2015. Tendensen är den samma här, d v s att arbetslösheten hos unga kvinnor har minskat mer (7 % -enheter) medan minskningen är mindre hos de unga männen (3 % -enheter).

Mål 3. Barn och ungdomar har trygga och goda uppväxtvillkor

Indikator	Resultat		Resultat		Förändring	
	Värde	År	Värde	År		
Självskattad hälsa, psykosomatiska besvär. • Flickor som mår bra		Ej möjligt	87 %	2014		
Självskattad hälsa, psykosomatiska besvär • Pojkar som mår bra		Ej möjligt	97 %	2014		
Självskattad hälsa, känner sig ibland, ofta eller alltid ledsen eller nedstämd • Flickor		Ej möjligt	16 %	2014		

Indikator	Resultat		Resultat		Förändring	
	Värde	År	Värde	År		
Självskattad hälsa, känner sig ibland, ofta eller alltid ledsen eller nedstämd • Pojkar		Ej möjligt	9 %	2014		
Andel barn 0 – 20 år placerade i familjehem eller i hem för vård och boende	8,9 per 1000	2011	12,4 per 1000	2015	+ 3 per 1000	
Trivsel elever, självskattning	88,5 %	2012	90,8 %	2015	+2,3	
Trygghet elever, självskattning	85,9 %	2012	89,1 %	2015	+3,2	
Behörighet till gymnasieskolan	76,1 %	2011	78,7 %	2015	+2,6	
Andelen anställda årsarbetare med högskoleutbildning i kommunal förskola	50 %	2011	33 %	2015	-17	
Barnfattigdomsindex	17 %	2010	16 %	2013	-1	

Kommentarer

2014 mådde de allra flesta flickor (87 %) och pojkar (97 %) i årskurs 7 **bra**. 16 % av flickorna och 9 % av pojkarna i åk 7 **kände sig ibland, ofta eller alltid ledsen eller nedstämd**. Från 2015 saknas uppgifter om denna åldersgrupp.

År 2015 var 10 flickor och 19 pojkar **placerade** (totalt 29) **i familjehem eller hem för vård eller boende** vilket motsvarar 8,5 flickor per 1000 och 16 pojkar per 1000. I genomsnitt 12 barn per 1000, 0-20 år.

Pojkar **trivs** i något större omfattning än flickor i skolan. När det gäller **trygghet** är pojkarna tryggare än flickorna (91,9 mot 85,7 %).

Våren 2015 var **behörigheten till gymnasiet** bland pojkar 78 % och bland flickor 79 % vilket är bättre jämfört med 2011 men en försämring jämfört med övriga föregående år. Strömsund har lägre resultat än riket. 2015 låg riksvärdet på 85,6 %.

Andelen barn totalt som finns i **ekonomiskt utsatta hushåll** har minskat med 1 % enhet mellan åren 2010 och 2013. Andelen barn med utländsk bakgrund i ekonomiskt utsatta hushåll är fortfarande hög i kommunen i jämförelse med länet och riket. Skillnaden mellan barn med utländsk bakgrund och barn med svensk bakgrund har minskat, men är fortfarande större i vår kommun jämfört med länet och riket.

Mål 9 och 10. Främja fysisk aktivitet, goda matvanor och livsmedel

Indikator	Resultat		Resultat		Förändring	
	Värde	År	Värde	År		
Fysisk aktiva vuxna i genomsnitt minst 30 min eller mer per dag. • Kvinnor	47 %	2010	62 %	2014	+ 15	
Fysisk aktiva vuxna i genomsnitt minst 30 min eller mer per dag. • Män	50 %	2010	64 %	2014	+ 14	
Fysiskt aktiva barn och ungdomar på fritiden, minst 30 min, minst tre gånger i veckan. • Flickor		Ej möjligt	60 %	2013/2014		
Fysiskt aktiva barn och ungdomar på fritiden, minst 30 min, minst tre gånger i veckan. • Pojkar		Ej möjligt	58 %	2013/2014		
Kunskap om kostens och motionens betydelse	77 %	2012/13	83,6 %	2014/2015	+ 6,6	
Matvanor, andel elever som dricker söta drycker mellan 1-4 dagar i veckan. • Flickor		Ej möjligt	47 %	2013/2014		
Matvanor, andel elever som dricker söta drycker mellan 1-4 dagar i veckan. • Pojkar		Ej möjligt	61 %	2013/2014		
Andel barn som ammas helt vid sex månaders ålder. Årtalet avser barnens födelseår.	7,5 %	2010	10,5 %	2014	+ 3.0	
Andel barn som ammas helt och/eller delvis vid sex månaders ålder. Årtalet avser barnens födelseår.	56,1 %	2010	69,1 %	2014	+13	
Andel 10-åringar med övervikt eller fetma. • Flickor	35 %	2010/11	29 %	2014/2015	- 6	
Andel 10-åringar med övervikt eller fetma. • Pojkar	37 %	2010/11	29 %	2014/2015	- 8	
Andel vuxna med fetma. • Kvinnor	21 %	2010	21 %	2014	0	
Andel vuxna med fetma. • Män	24 %	2010	23 %	2014	-1	

Kommentarer

I Strömsunds kommun når 63 % av invånarna upp till rekommenderad nivå av **fysisk aktivitet**, om minst 30 minuter per dag 2014. Detta är en förbättring jämfört med 2010 när det var 47 % för kvinnor och 50 % för män.

Mer än hälften av eleverna i årskurs 7 **tränar/motionerar** minst 30 minuter tre eller flera gånger i veckan. Uppgifterna bygger på ett begränsat antal svar, 30 flickor och 36 pojkar, från läsåret 2013/2014. Från 14/15 saknas statistik.

Kunskap om kostens och motionens betydelse har ökat något och visar att flickorna är mer medvetna än pojkarna.

Knappt hälften av flickorna och drygt hälften av pojkarna **dricker söta drycker** 1-4 dagar i veckan. Uppgifterna bygger på ett begränsat antal svar, 30 flickor och 36 pojkar i åk 7, från läsåret 2013/2014. Från 2014/2015 saknas statistik. Jämförbara siffror från tidigare år saknas.

Andelen **barn som ammas** helt och/eller delvis vid 6 månaders ålder har ökat i kommunen jämfört med situationen 2010.

Uppgifterna om **10 åringar med övervikt eller fetma** 2014/2015 (liksom 2013/2014) bygger enbart på uppgifter från tre skolor. Även uppgifterna från 2010/2011 bygger på ett begränsat antal uppgifter. Glädjande nog är andelen lägre bland årets 10-åringar.

I Strömsunds kommun är en större andel **överviktiga eller feta** jämfört med länets siffror, 65 % jämfört med 42 % i länet. En större andel män i kommunen har **fetma** jämfört med män i länet (23 % mot 15 % i länet). Det finns även en tendens att kvinnorna har övervikt och fetma i högre utsträckning, men skillnaden är inte säkerställd.

Mål 11. Minskat bruk av alkohol, tobak och ett samhälle fritt från narkotika och dopning

Indikator	Resultat		Resultat		Förändring	
	Värde	År	Värde	År		
Andel rökare. • Kvinnor	11 %	2010	8 %	2014	- 3	
Andel rökare. • Män	11 %	2010	8 %	2014	- 3	
Riskabel alkoholkonsumtion bland unga vuxna		Ej möjlig	12 %	2014		
Langning från föräldrar med lov	21 %	2010	8,5 %	2015	- 12,5	
Langning från kompisar och kompisars syskon	42 %	2010	62 %	2015	+20	
Antal anmälda brott mot narkotikastrafflagen	15 st	2011	12 st	2015	-3	
Antal som använt narkotika senaste 12 månaderna.	3 st	2013	7 st	2015	+ 4	
Andel rattonyktra av testade	0,7 %	2011	2,2 %	2015	+1,5 %	

Kommentarer

Uppgifterna om **rökning** avser daglig rökning. Andelen rökare har minskat kraftigt i hela länet.

Beträffande **riskabla alkoholvanor** ligger Strömsund i nivå med länet. Liksom i länet är det vanligare bland män än bland kvinnor att ha riskabla alkoholvanor. En jämförelse med 2010 är inte möjlig eftersom siffror saknas på kommunnivå.

Liksom tidigare är det i huvudsak kompisar och kompisars syskon som **langar alkohol till ungdomarna**. Flickor får i högre grad tag på alkohol från kompisar eller kompisars syskon än pojkar. En fortsatt minskning när det gäller från egna föräldrar med lov och annan vuxen.

Minskningen av **alkoholbruket hos våra högstadieungdomar** fortsätter såväl nationellt som inom kommunen. En bidragande orsak till minskningen i kommunen är troligen satsningen på föräldrastödsprogrammet Effekt.

Rattonyktra. Andelen påverkade fordonsförare vid polisens kontroller minskade kontinuerligt från 2012 till 2014. Under 2015 har antalet kontroller minskat kraftigt men andelen påverkade har ökat påtagligt både i kommunen och i länet.

Detaljerad redovisning

Mål 1. Alla känner delaktighet och har inflytande över den egna livssituationen och i samhället

Delaktighet och inflytande i samhället är en av de mest grundläggande samhälleliga förutsättningarna för folkhälsan. Brist på inflytande och möjligheter att påverka den egna livssituationen har ett starkt samband med hälsa. Rätten till delaktighet gäller alla.

Framgångsfaktorer: Gemenskap, behövd och bekräftad, engagemanget tas på allvar, möjligheten till inflytande är reell, goda sociala relationer, känsla av samhörighet

Utmaningar/satsningar

- ***Fler som röstar i kommunvalet***
- ***Utvecklad dialog med kommuninnevånarna***
- ***Öka ungdomars delaktighet och inflytande***
- ***Fler föreningsaktiva genom stöd till föreningar***
- ***Fler mötesplatser för unga***

Indikator: Valdeltagande i valet till kommunfullmäktige för samtliga röstberättigade och förstagångsväljare (Källa: kommunen)

År	Valldeltagande, samtliga röstberättigade, %	Valdeltagande hos förstagångsväljare, %		
		Kvinnor	Män	Totalt
2002	77,6	60,0	52,3	55,7
2006	77,6	68,1	54,9	60,4
2010	79,9	72,5	63,8	67,6
2014	81,0	76,8	61,6	68,9

Det totala valdeltagandet i valet till kommunfullmäktige ökade med en dryg procent mellan 2014 och 2010.

Valdeltagandet hos förstagångsväljare ligger lägre än det totala valdeltagandet. Hos kvinnliga förstagångsväljare har det stigit kontinuerligt sedan 2002 och är nu uppe i knappt 77 %. Det är betydligt högre än valdeltagandet hos manliga förstagångsväljare, som efter några års ökning nu har minskat till knappt 62 %.

Indikator: Kommunens verksamhet när det gäller tillgänglighet, information och öppenhet samt påverkan och förtroende

Medborgarundersökning via SCB gjordes hösten 2014. Enkäten i undersökningen genomgick en större förändring 2010 och därför är inte alla delar jämförbara med tidigare år, men indexet totalt anses statistiskt jämförbart. Enkäten skickades ut till 592 invånare i åldern 18-84 år. Den besvarades av 54 % (142 kvinnor och 178 män). (Källa: SCB.)

Nöjd-Inflytande-Index (NII) 2007, 2008, 2012 och 2014

	2007	Riket 2007	2008	Riket 2008	2012	Riket 2012	2014	Riket 2014
Nöjd Inflytande Index (NII)	31	41	35	41	37	39	35	41
Nöjd Inflytande Index - Förtroende	28	45	35	44	41	49*	40	46
Nöjd Inflytande Index - Information (Före 2012 Information/öppenhet)	44	53	44	53	48	53*	50	54
Nöjd Inflytande Index – Påverkan (Före 2012 Påverkan/inflytande)	29	38	31	38	34	39*	37	40
Nöjd Inflytande Index – Kontakt (Före 2012 Tillgänglighet)	45	48	45	48	46	44*	47	50

*Ej helt jämförbart med tidigare år.

Det totala indexet NII har sänkts med två enheter sedan undersökningen 2012, men förändringen är inte statistiskt säkerställd. De ingående faktorerna **indikerar** dock att i stort sett alla områden minskat.

Jämfört med alla deltagande kommuner (129 stycken) så är *Information* och *Förtroende* lägre än genomsnittresultatet. Jämfört med kommuner i samma storleksklass finns inga säkerställda skillnader.

För varje index gör SCB en prioriteringsmatris som visar på vilka faktorer som bör förbättras för att få högre totalt index. För Strömsunds kommun är det, liksom 2012, framförallt *Förtroende* och *Påverkan* som bör förbättras, de övriga två är bra och ska bevaras.

Fördelat på kön så kan vi se att följande skillnader finns för 2014:

- Det totala indexet är högre för kvinnor än för män (38 respektive 31).
- Kvinnor upplever att det är lättare att få kontakt än män (53 mot 42).
- Kvinnor upplever informationen som bättre än män (55 mot 45)
- Påverkan får högre betyg av kvinnor än män (43 mot 30)
- Kvinnor har också större förtroende än män (45 mot 35).

Endast skillnaden i påverkan är statistiskt säkerställd.

Indikator: *Ungdomars bedömning av delaktighet och inflytande*

I *KFUM:s ungdomskommunranking 2013*, som fokuserar på ungas möjligheter till delaktighet och inflytande, har Strömsunds kommun klättrat till en 31:a plats jämfört med året innan (2012), då kommunen placerade sig på en 111:e plats. Rankingen bygger på 12 olika nyckeltal, som finns publicerade i kommun- och landstingsbasen www.kolada.se
(Källa: *KFUM:s ungdomskommunranking 2013*)

En bidragande orsak till placeringsförbättringen kan vara genomförandet av Lupp-enkäten hösten 2012 och genomförandet av ungdomskonventet våren 2013. Eftersom ett av nyckeltalen i *KFUM:s ungdomskommunranking* är genomförande av minst en Lupp. Lupp är en enkät till ungdomar för att följa upp ungdomspolitiken.

I Lupp-enkäten 2012 framkom bl.a. att 52 % av eleverna i åk 8 och 56 % av eleverna i gymnasieskolans åk 2 i Strömsunds kommun vill vara med och påverka frågor som rör den

egna kommunen, vilket är högre än i övriga länet. Ingen ny Lupp-undersökning är gjord sedan 2012.

Indikator: *Självskattat socialt deltagande.*

Socialt deltagande utgår ifrån deltagande i två eller fler aktiviteter under de senaste 12 månaderna (t ex kurs, föreningsmöte, teater, bio, dans). Självskattat socialt deltagande bland vuxna i kommunen (16 - 84 år) visar en lägre grad av delaktighet i sociala aktiviteter än i länet i övrigt, 66 % för män och 70 % för kvinnor i kommunen (totalt 68 %). Skillnaden mellan kvinnor och män är inte statistiskt säkerställd. På länsnivå deltar kvinnor i högre utsträckning i sociala aktiviteter, minst aktiva är de äldre, och då särskilt män 64 - 85 år. (Källa: *Hälsa på lika villkor 2014*)

Indikator: *Antal föreningar med lokalt aktivitetsstöd* (Källa: kommunen)

	2011	2012	2013	2014	2015
Antal föreningar med lokalt aktivitetsstöd	25	29	30	24	23

Lokalt aktivitetsstöd utgår med en summa per gruppaktivitet och en summa per deltagare till ideell förening för verksamhet bedriven för barn och ungdomar i åldern 7 - 20 år. 2015 gav kommunen lokalt aktivitetsstöd till 15 363 deltagartillfällen för flickor och 19 892 deltagartillfällen för pojkar.

Av de föreningar som fått lokalt aktivitetsstöd domineras 18 föreningar av verksamhet för pojkar och 3 föreningar domineras av verksamhet för flickor.

Kommunen ger även driftsbidrag till samlingslokaler till ideella föreningar som baseras på driftskostnad, antal aktiviteter, antal besökande, antal fast boende samt lokalens storlek. Antalet föreningar som fått driftsbidrag 2015 var 51 st vilket innebär att aktiviteter pågått i dessa föreningar. Det sammanlagda värdet av antalet aktiviteter och antalet besökare har varierat mellan 33 och 16 971.

Mål 2. Alla har ekonomisk och social trygghet

Ekonomisk och social trygghet är en av de mest grundläggande förutsättningarna för folkhälsan.

Framgångsfaktorer: Hälsa och medellivslängd har ofta samband med utbildningsnivå. Det är viktigt med ett livslångt lärande, eftersom utbildning stärker individen och ökar möjligheterna att påverka sin situation. Att det finns ett brett utbildningsutbud ger fler valmöjligheter och bidrar till en mer jämlik hälsa. Förvärvsarbete är viktigt för identitet och socialt liv samt för försörjningen, även arbetsplatser kan vara utformade så att de är hälsofrämjande.

Utmaningar/satsningar

- **Utbildning av hög kvalitet så att uppsatta mål kan nås**
- **Inrätta funktion som arbetskraftskoordinator för samordning av kommunens insatser för arbete och sysselsättning**
- **Fler i arbete**
- **Motverka ungdomsarbetslöshet**
- **Minska ungdomars behov av ekonomiskt bistånd**

Indikator: *Befolkningens utbildningsnivå*

Befolkningens utbildningsnivå

Ålder 25-64 år

Utbildningsnivå	Kön	2011			2015		
		S-sund	Länet	Riket	S-sund	Länet	Riket
Grund- eller folkskola	Kvinnor	10 %	9 %	12 %	10 %	8 %	10 %
	Män	11 %	15 %	15 %	15 %	13 %	14 %
	Totalt	11 %	12 %	13 %	13 %	11 %	12 %
Gymnasial utbildning	Kvinnor	60 %	49 %	43 %	58 %	47 %	41 %
	Män	78 %	57 %	48 %	68 %	58 %	48 %
	Totalt	71 %	53 %	46 %	63 %	52 %	45 %
Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	Kvinnor	12 %	16 %	15 %	11 %	15 %	16 %
	Män	6 %	13 %	15 %	9 %	13 %	15 %
	Totalt	8 %	14 %	15 %	10 %	14 %	15 %
Eftergymnasial utbildning minst 3 år	Kvinnor	18 %	25 %	28 %	19 %	28 %	31 %
	Män	5 %	14 %	21 %	7 %	14 %	22 %
	Totalt	10 %	20 %	24 %	13 %	21 %	26 %

Not: Ingen uppgift varierar mellan 0 och 2 %

Andelen invånare med eftergymnasial utbildning har ökat sedan 2011. Men den är fortfarande markant lägre jämfört med både länet och riket. Andelen invånare med eftergymnasial utbildning är nu totalt 23 % jämfört med 35 % i länet och 41 % i riket.

Männen har en rejält lägre utbildningsnivå än kvinnorna i kommunen, särskilt stor är skillnaden för eftergymnasial utbildning tre år eller mer. Skillnaden mellan könen för både kortare och längre eftergymnasial utbildning är i nivå med länet men något större jämfört med riket.

Andelen invånare i kommunen med eftergymnasial utbildning har totalt ökat mer i kommunen än både i länet och i riket. Andelen kvinnor i kommunen med eftergymnasial utbildning är oförändrad sedan 2011 medan den har ökat för männen.

Indikator: Familjer med låga inkomster

Andel (%) familjer med låga inkomster* (Källa: SCB, inkomst- och taxeringsregistret, Folkhälsomyndigheten).

Med låg inkomst avses en disponibel inkomst (per konsumtionsenhet) under 60 procent av medianinkomsten.

*Medianinkomst är den mittersta observationen i en rangordning av inkomsttagarna efter inkomstens storlek d v s det finns lika många inkomsttagare på vardera sidan om den mittersta observationen.

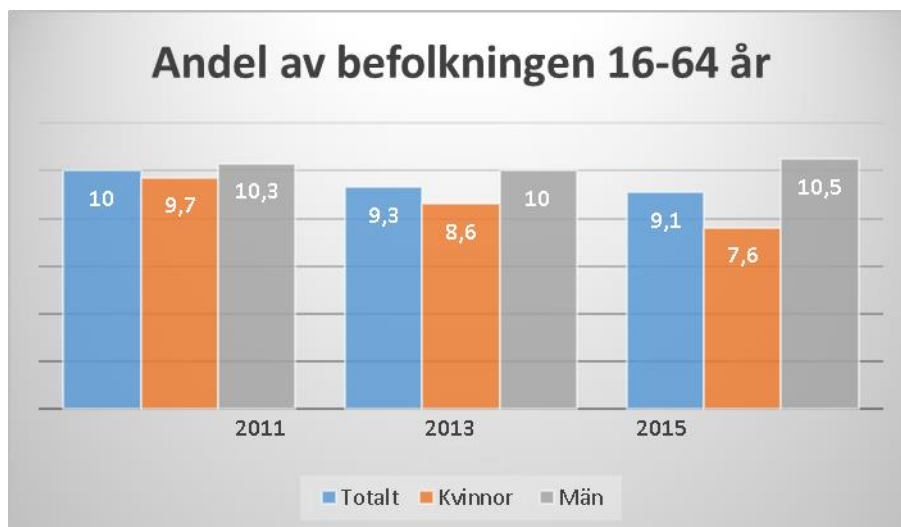
	2011			2012			2013		
	Kommun	Länet	Riket	Kommun	Länet	Riket	Kommun	Länet	Riket
Ensamstående utan hemmavarande barn*	18,0	17,0	17,0	18,0	16,0	17,0	17,0	16,0	17,0
Ensamstående med hemmavarande barn*	43,0	39,0	39,0	48,0	40,0	39,0	41,0	35,0	36,0
Övriga familjer med hemmavarande barn*	19,0	11,0	12,0	17,0	11,0	12,0	16,0	12,0	12,0
Pensionärsfamiljer	15,0	12,0	9,0	14,0	11,0	8,0	12,0	10,0	7,0
Familjer med sjuk- och aktivitetsersättning	12,0	13,0	15,0	11,0	13,0	15,0	11,0	14,0	16,0

Kommentar: Andelen ensamstående med hemmavarande barn med låga inkomster har minskat med 2 % -enheter 2013 jämfört med 2011 i kommunen. Länet och riket har minskat med 4 respektive 3 % -enheter.

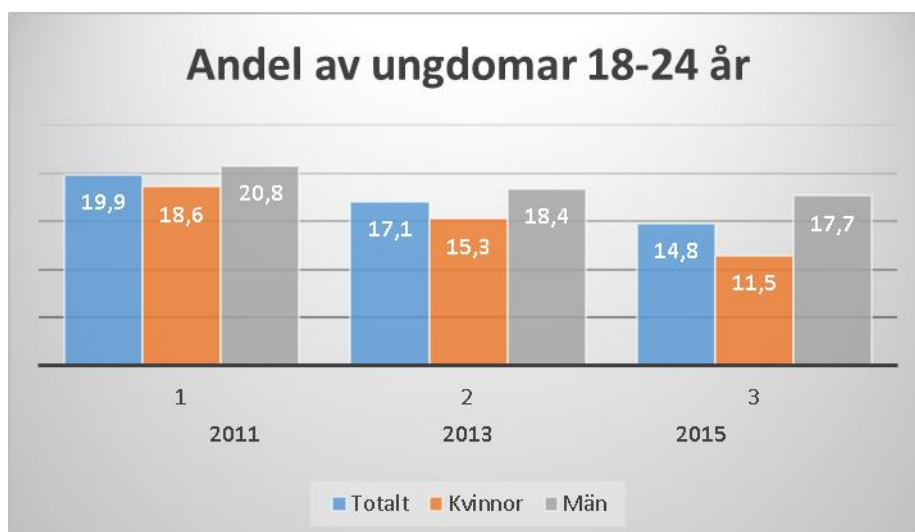
Övriga familjer med hemmavarande barn och låga inkomster har minskat med 3 % -enheter 2013 jämfört med 2011 i kommunen medan länet och riket ligger på samma nivå.

(Källa: SCB, inkomst- och taxeringsregistret, Folkhälsomyndigheten)

Indikator: Antalet arbetssökande; öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, bas (Källa: Arbetsförmedlingen)

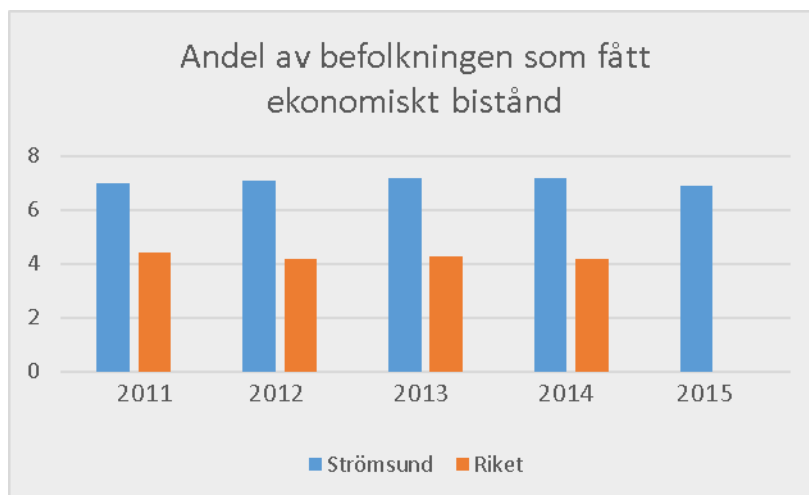

Kommentar: Procenttalen baseras på en registerbaserad arbetskraft. Andelen arbetslösa i åldern 16 - 64 år har minskat med 1 % -enhet sedan 2011. För kvinnor har den minskat med 2 % -enheter till 7,6 jämfört med 9,7 % (2011). Arbetslösheten hos männen ligger kvar på ungefär samma nivå det vill säga strax över 10 %.

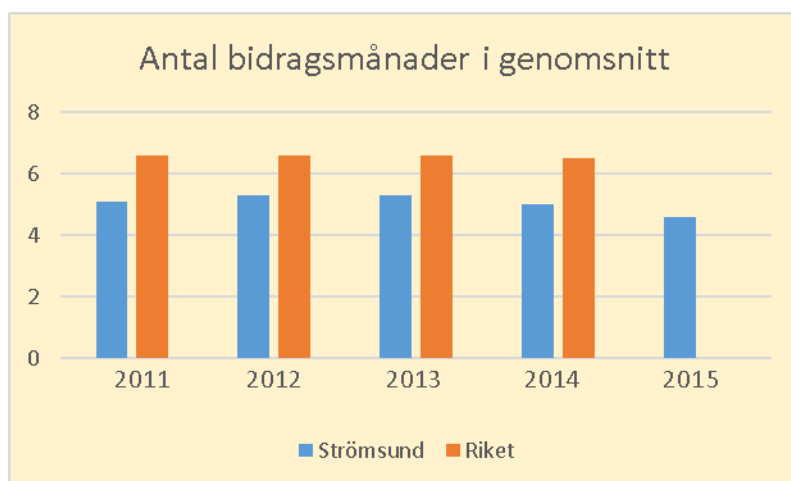

Kommentar: För ungdomar i åldern 18 – 24 år har arbetslösheten minskat med 5 % -enheter mellan åren 2011 och 2015. Tendensen är den samma här, d v s att arbetslösheten hos unga kvinnor har minskat mer (7 % -enheter) medan minskningen är mindre hos de unga männen (3 % -enheter).

Indikator: Ekonomiskt bistånd: andel av befolkningen, tid i bidragsberoende (Källa: SCB, ekonomiskt bistånd)

Kommentar: Andelen biståndsmottagare i procent av befolkningen har minskat något 2015 jämfört med de senaste åren (från 7,2 % till 6,9 %).

Kommentar: Antalet bidragsmånader i genomsnitt har minskat något, från 5 eller strax över 5 till 4,6 månader för år 2015 i kommunen. Antalet månader i genomsnitt är lägre i Strömsund jämfört med riket.

Övrigt: Av förvaltningens inrapportering framgår att antalet biståndshushåll har minskat under 2015, från 454 hushåll (2014) till 446 (2015). Antalet biståndsmottagare, har också minskat från 854 (2014) till 820 (2015). Kostnaden för det ekonomiska biståndet har minskat med 1,2 miljoner jämfört med 2014.

Av den månadsvisa uppföljningen framgår att antalet hushåll i genomsnitt per månad för ungdomar i åldern 16 - 24 år har minskat jämfört med föregående år.

Mål 3. Barn och ungdomar har trygga och goda uppväxtvillkor

Förhållandena under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och den fysiska hälsan under hela livet. Barn och unga är en av de viktigaste målgrupperna för folkhälsoarbetet.

Framgångsfaktorer: Bli sedd och bekräftad, föräldrastöd i olika former, viktiga arenor som familjecentral, förskola och skola, trygg och säker, social och emotionell förmåga, goda levnadsvanor.

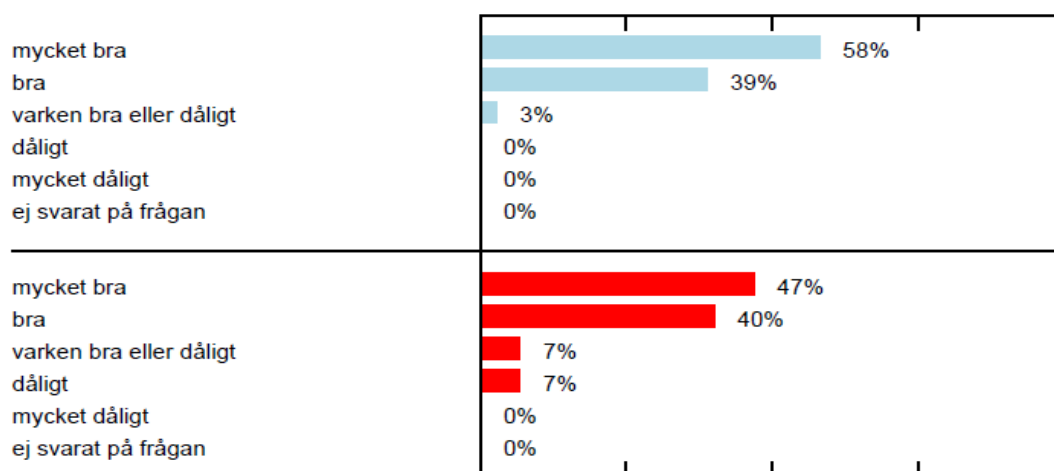
Utmaningar/satsningar

- **Förbättrat psykiskt välbefinnande bland unga vuxna**
- **Fortsatt utveckling av föräldrastöd**
- **Trygg och säker skolmiljö**
- **Ökad andel behöriga till gymnasieskolan**
- **Förskoleverksamhet med pedagogisk inriktning (Inriktningsmål)**

Indikator: Självskattad hälsa, psykosomatiska besvär (Källa: Hälsosamtal i skolan).

(Pojkar blå stapel och flickor röd stapel)

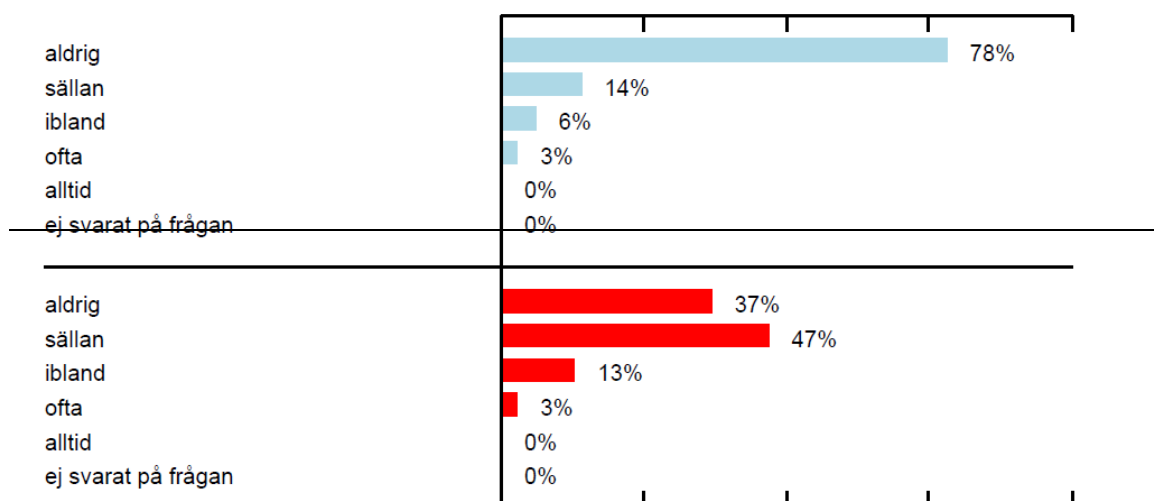
14. Jag mår...

Kommentar läsåret 2013/2014: De allra flesta flickor (87 %) och pojkar (97 %) i årskurs 7 mår bra. Inga nya uppgifter för läsåret 2014/2015 har lagts in i den databas som uppgifter hämtas från. Från läsåret 2013/2014 tas uppgifterna om ungdomars hälsa från hälsosamtal i skolan från årskurs 7 i stället för årskurs 8.

(Källa: Hälsosamtal i skolan)

17.a. Jag har de senaste tre månaderna känt mig ledsen eller nedstämd

(Pojkar blå stapel och flickor röd stapel)

Kommentar läsåret 2013/2014: 16 % av flickorna och 9 % av pojkarna i åk 7 känner sig ibland, ofta eller alltid ledsen eller nedstämd.

Från läsåret 2013/2014 tas uppgifterna om ungdomars hälsa från hälsosamtal i skolan från årskurs 7 i stället för årskurs 8.

(Källa: Hälsosamtal i skolan)

Indikator: Andel barn 0-20 år placerade i familjehem eller hem för vård eller boende

(Källa: kommunen, individ och familjeomsorg)

År	Andel per tusen 0-20 år
2011	8,9
2012	11,6
2013	10
2014	13,2
2015	12,4

Kommentar: Andelen placerade barn i Hem för vård eller boende (HVB) och i familjehem har minskat något jämfört med föregående år. 2015 var 10 flickor och 19 pojkar placerade (totalt 29) vilket motsvarar **8,5 flickor** per 1000 och **16 pojkar** per 1000. I genomsnitt **12,4 barn** per 1000, 0-20 år. 2014 var det 32 barn och unga som var placerade varav 11 flickor och 21 pojkar. Ensamkommande flyktingbarn placerade i kommunens HVB-hem ingår inte i underlaget.

Indikator: Trygghet, trivsel, orättvis behandling (Källa: Elev- och föräldraenkät)

Frågeområdet **trivsel** visar 2015 en god måluppfyllelse. Den ligger på 90,8 %, vilket är en liten ökning jämfört med 2014 års enkät (88,1 %). Det ligger också över nivån i 2012 års (88,5 %) elev- och föräldraenkät. Pojkarna har även detta år något högre måluppfyllelse än flickorna.

Frågeområdet **trygghet** visar 2015 en god måluppfyllelse. Den ligger på 89,1 %, något högre än tidigare år. Siffrorna visar att flickorna inte är lika trygga som pojkarna (85,7 % mot 91,9 %).

Indikator: Behörighet till gymnasieskolan (yrkesprogrammen*), bas (Källa: Skolverket)

För att en elev ska vara behörig till nationellt program krävs lägst betyget E i ämnena svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik. Den som väljer att studera på ett yrkesprogram måste ha godkända betyg i ytterligare fem ämnen, det vill säga totalt åtta.

Andel (%) behöriga till gymnasieskolan	2011	2012	2013	2014	2015
Kommunen	76,1 %	90,1 %	89,7 %	83,2 %	78,7 %
Samtliga kommuner	87,7%	87,5 %	87,6 %	86,9 %	85,6 %

Kommentar: Våren 2015 var behörigheten bland pojkar 78 % och bland flickor 79 % (totalt 78,7 %), vilket är en försämring. Även 2015 hade Strömsund lägre resultat än riket. Riket visar också ett sämre resultat än tidigare år. Sommarskola genomfördes enbart i Backe sommaren 2015 och påverkade inte resultaten.

Indikator: Andel anställda årsarbetare med högskoleutbildning i kommunal förskola (Källa: Skolverket)

	2011	2012	2013	2014	2015
Kommunen	50 %	46 %	51 %	38 %	33 %
Kommungruppen	54 %	54 %	53 %	52 %	47 %
Samtliga kommuner	54 %	54 %	53 %	53 %	45 %

Kommentar: Med kommungrupp menas SKL:s kommungruppsindelning. Andelen årsarbetare i förskolan med pedagogisk högskoleutbildning 2015 har minskat ytterligare jämfört med 2014. Det har även minskat för kommungruppen och samtliga kommuner.

Indikator: Barnfattigdomsindex, bas (Källa: FHI, SCB, Inkomst – och taxeringregistret). Tabellen visar andel barn med svensk eller utländsk bakgrund som finns i ekonomiskt utsatta hushåll. Med "ekonomiskt utsatta" menas hushåll med låg inkomst eller socialbidrag. Med utländsk bakgrund menas minst en utlandsfödd förälder.

	2010			2013		
	Kommun	Länet	Riket	Kommun	Länet	Riket
Andel (%) barn med utländsk bakgrund	16	12	27	20	15	29
Andel (%) barn med utländsk bakgrund i ekonomiskt utsatta hushåll	65	37	31	56	39	29
Andel (%) barn med svensk bakgrund i ekonomiskt utsatta hushåll	9	7	6	6	6	5
Differens utländsk – svensk bakgrund (%) enheter	57	30	25	49	33	24
Andel (%) barn totalt som finns i ekonomiskt utsatta hushåll	17	11	13	16	11	12

Kommentar: Andelen barn totalt som finns i ekonomiskt utsatta hushåll har minskat med 1 % enhet mellan 2010 och 2013. Andelen barn med utländsk bakgrund i ekonomiskt utsatta hushåll har minskat med 9 % -enheter. Även andelen barn med svensk bakgrund i ekonomiskt utsatta hushåll har minskat (- 3 % -enheter). Andelen barn med utländsk bakgrund i ekonomiskt utsatta hushåll är fortfarande hög i kommunen i jämförelse med länet och riket. Skillnaden mellan barn med utländsk bakgrund och barn med svensk bakgrund har minskat, men är fortfarande större i vår kommun jämfört med länet och riket.

Källa: SCB, inkomst- och taxeringsregistret (Folkhälsomyndigheten, Folkhälsodata.)

Mål 9 och 10. Främja fysisk aktivitet, goda matvanor och livsmedel

Regelbunden fysisk aktivitet främjar hälsa och välbefinnande samt har en sjukdomsförebyggande effekt.

Goda matvanor är bra för hälsan och välbefinnandet och är en förutsättning för en positiv hälsoutveckling.

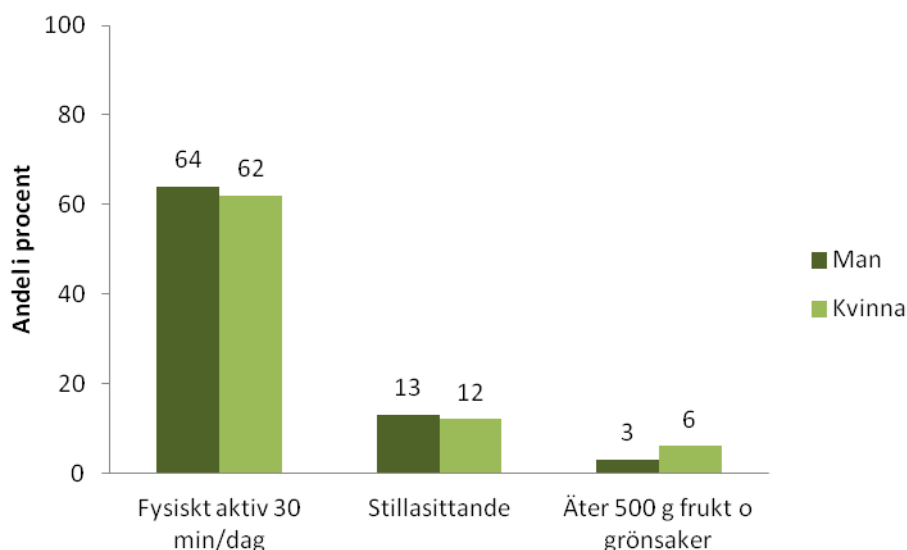
Framgångsfaktorer: Miljöer som underlättar hälsosamma levnadsvanor, individen stärks att göra bra val, inbjudande utemiljö, hälsoproblem kan förebyggas, god kosthållning inom kommunala verksamheter.

Utmaningar/satsningar

- **Fler som är fysiskt aktiva i genomsnitt minst 30 minuter per dag**
- **Ökad kunskap i kommunala verksamheter om betydelsen av fysisk aktivitet och goda matvanor**
- **Tillhandahålla möjligheter till motion och rekreation (inriktningsmål)**

Indikator: Fysiskt aktiva vuxna i genomsnitt minst 30 min eller mer per dag

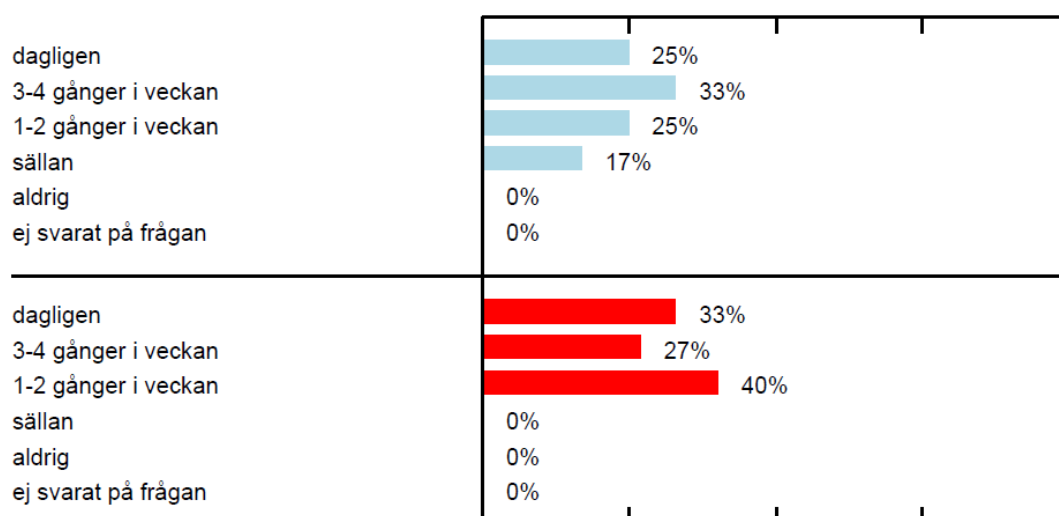

I Strömsunds kommun når 63 % av invånarna upp till rekommenderad nivå av fysisk aktivitet om minst 30 minuter per dag. Detta är en förbättring jämfört med 2010 när det var 47 % för kvinnor och 50 % för män. Att ha en stillasittande fritid är vanligast i den äldsta åldersgruppen 65 - 84 år. Skillnaden mellan kvinnor och män är inte statistiskt säkerställd. (Källa: *Hälsa på lika villkor 2014*)

Indikator: Fysiskt aktiva barn och ungdomar på fritiden (Källa: *Hälsosamtal i skolan*).

(Pojkar blå stapel och flickor röd stapel)

11. Jag tränar/motionerar minst 30 minuter

Kommentar läsåret 2013/2014: Antalet elever i årskurs 7 läsåret 2013/2014, som svarat på enkäten är 30 flickor och 36 pojkar (Totalt 66). De flesta elever (flickor 100 % och pojkar 83 %) i årskurs 7 tränar/motionerar minst 30 minuter flera gånger i veckan. Inga nya uppgifter för läsåret 2014/2105 har lagts in i den databas som uppgifter hämtas från. Från läsåret 2013/2014 tas uppgifterna om ungdomars hälsa från hälsosamtal i skolan från årskurs 7 i stället för årskurs 8. (Källa: *Hälsosamtal i skolan*)

Indikator: Kunskap om kostens och motionens betydelse (ingår i frågeområdet lärandet och pedagogisk handledning i elev- och föräldraenkäten)

Elev- och föräldraenkät 2014/2015

– hur du i skolan fått kunskap om kostens och motionens betydelse för att du skall må bra?

	1 Inte alls	2 Ganska dåligt	3 Ganska bra	4 Helt och hållet	5 Vet ej	Medel	Svarande	Inget svar
Totalt	2,7%	7,0%	34,9%	48,7%	6,7%	3,39	298	5
Pojkar	3,8%	6,4%	31,2%	49,0%	9,6%	3,39	157	4
Flickor	1,4%	7,9%	38,8%	48,2%	3,6%	3,39	139	1

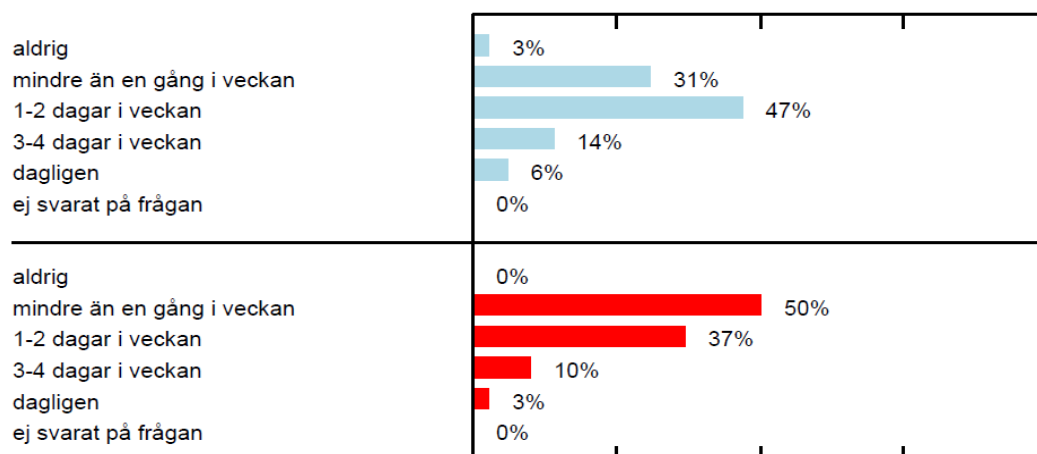
Kommentar läsåret 2014/2015: Frågeområdet om kostens och motionens betydelse visar 2015 en godtagbar måluppfyllelse (ganska bra samt helt och hållet, 83,6 %), vilket är något högre än 2014 års elev- och föräldraenkäter. Flickorna är mer medvetna än pojkarna.

Indikator: Matvanor (Källa: *Hälsa på lika villkor och Hälsosamtal i skolan*).

Av Hälsa på lika villkor framgår att 3 % av männen och 6 % av kvinnorna äter 500 g frukt och grönsaker dagligen. Jämfört med riket är det en mindre andel i kommunen som äter frukt och grönt.

(Pojkar blå stapel och flickor röd stapel)

9. Jag dricker söta drycker (läsk, saft, måltidsdryck)

Kommentar läsåret 2013-14: Från detta läsår genomförs denna enkät i årskurs 7 i stället för årskurs 8. Antalet elever i årskurs 7 läsåret 2013 -2014, som svarat på enkäten är 30 flickor och 36 pojkar (totalt 66). De flesta elever (flickor 47% och pojkar 61%) i årskurs 7 dricker söta drycker mellan 1- 4 dagar i veckan. (Källa: Hälsosamtal i skolan)

Indikator: Andel barn som ammas vid 6 månaders ålder (Källa: Årsrapporter, landstinget, Region Jämtland-Härjedalen)

Barn födda år		2010	2011	2012	2013	2014
Andel i % som ammas helt vid 6 mån ålder	Strömsund	7,5	14,4	41,3	18,9	10,5
	Länet	10,7	14,9	18,2	15,9	16,1
Andel som ammas helt och/eller delvis vid 6 mån ålder	Strömsund	56,1	65,6	62,8	63,9	69,1
	Länet	62,4	63,9	63,9	65,9	62,5

Kommentar: Andelen barn som ammas helt vid 6 månaders ålder har minskat i kommunen jämfört med föregående år och ligger nu lägre än i länet. Jämfört med 2010 har dock andelen barn som ammas helt vid 6 månaders ålder ökat. Andelen som ammas helt och/eller delvis har ökat i kommunen. I länet har andelen minskat jämfört med 2013. Barn som fått smakportioner registreras som helt och/eller delvis.

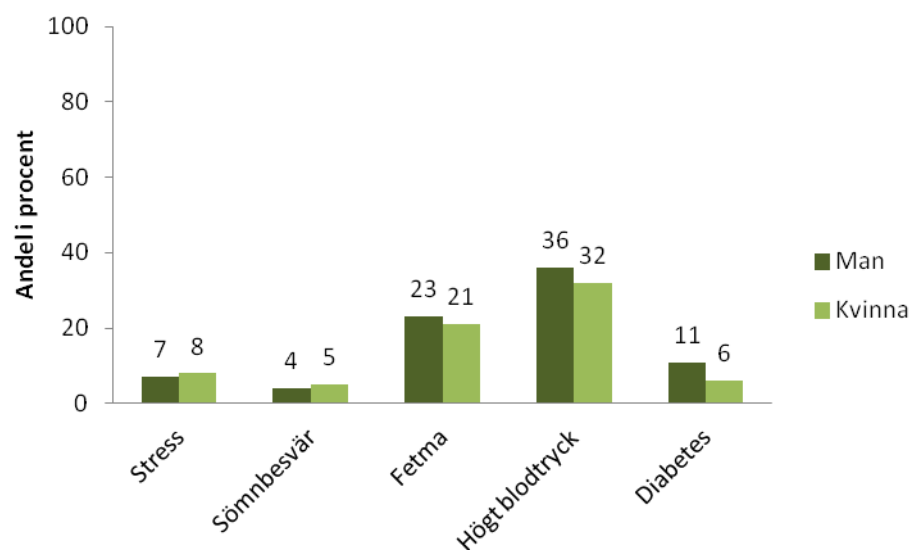
Indikator: Andel 10-åringar med normalvikt, övervikt och fetma (Källa: Hälsosamtal i skolan).

Kommentar läsåret 2014/2015: Uppgifter finns från tre skolor i kommunen. Bland dessa elever är 69 % av pojkarna och 72 % av flickorna normalviktiga. Bland båda könen finns 21 % med övervikt och 8 % med fetma. Det är en lägre andel än förra läsåret då 39 % av flickorna och 42 % av pojkarna i åk 4 hade övervikt eller fetma (även då med data från enbart tre skolor).

Indikator: Andel vuxna med fetma (Källa: Hälsa på lika villkor)

I Strömsunds kommun är en större andel **överviktiga eller feta** jämfört med länets siffror, 65 % jämför med 42 % i länet. En större andel män i kommunen har **fetma** jämfört med män i länet (23 % mot 15 % i länet). Det finns även en tendens att kvinnorna har övervikt och fetma i högre utsträckning, men skillnaden är inte säkerställd.

Det är också en högre andel som rapporterar högt blodtryck i kommunen än länsgenomsnittet och sedan år 2006 ökar andelen invånare med högt blodtryck. Andelen med diabetes i kommunen är 9 %. (Källa: Hälsa på lika villkor, 2014)

Mål 11. Minskat bruk av alkohol, tobak och ett samhälle fritt från narkotika och dopning.

Missbruk av alkohol leder till medicinska och sociala problem av stor omfattning, men även riskbruk av alkohol är ofta skadligt för hälsan på olika sätt.

Rökning är en av de enskilt största hälsoriskerna, så att minska rökningen är en viktig uppgift för folkhälsoarbetet.

En helt narkotika- och dopningsfri kommun är en viktig ambition som kräver stora insatser.

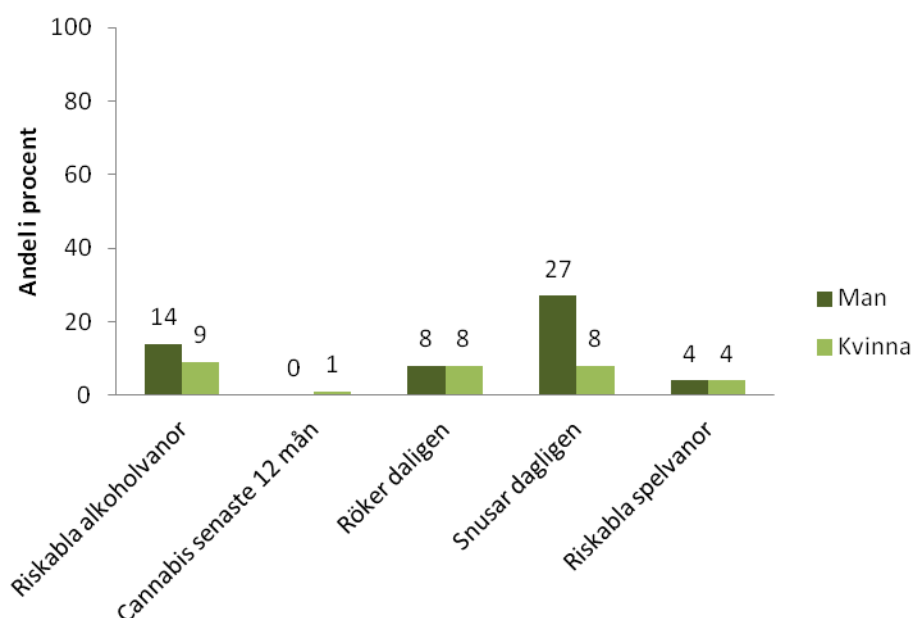
”Nyckelord”: Minska den generella alkoholkonsumtionen, skjuta upp ungdomars alkoholdebut, total avhållsamhet under uppväxtåren, vid graviditet samt i trafiken och i arbetslivet. Tobaksfri start i livet, ingen ska mot sin vilja utsättas för rök.

Utmaningar/satsningar

- **Minskat bruk av alkohol och tobak med särskilt fokus på unga vuxna**
- **Motverka langning av alkohol och tobak till underåriga**
- **Narkotikafritt samhälle**
- **Inga rattonyktra**

Indikator: Riskabel alkoholkonsumtion bland unga vuxna

Beträffande riskabla alkoholvanor ligger Strömsund i nivå med länet. Liksom i länet är det vanligare bland män än bland kvinnor att ha riskabla alkoholvanor. Jämförelse med 2010 är inte möjlig eftersom siffror saknas på kommunnivå. (Källa: *Hälsa på lika villkor, 2014*)

Indikator: Andel rökare (Källa: Hälsa på lika villkor, 2014)

2010 var det 11 % som rökte dagligen i kommunen och denna andel är nu 8 % både för kvinnor och för män. En större andel män än kvinnor i kommunen snusar dagligen, men andelen har minskat något jämfört med 2010. För kvinnor har det minskat från 12 till 8 % och för män från 30 till 27 %. (Källa: Hälsa på lika villkor 2014)

Indikator: Langning av alkohol från föräldrar, kompisar eller andra

(Källa: Drogvaneundersökning 2015)

Kommentar: Det är i huvudsak kompisar och kompisars syskon som langar alkohol till ungdomarna, en tendens som kraftigt ökar (från 55% till 62%). Flickor får i högre grad tag på alkohol från kompisar eller kompisars syskon än pojkar. En fortsatt positiv minskning när det gäller från egna föräldrar med lov (från 12,6% till 8,5%). Langning från annan vuxen har också fortsatt minska, men i något lägre grad (från 20,4 % till 19,7%).

Trend: Äldre ungdomar (kompisar och kompisars syskon) langar i allt större omfattning alkohol till våra högstadielever. Bruket av alkohol har en stor plats i TV, film och reklam och därmed nås ungdomarna av en massiv marknadsföring, där alkoholen visas som en naturlig del i människors vardag. Genom föräldrastödsprogrammet Effekt, som senaste åren använts på högstadiet vill vi fortsätta att öka medvetenheten hos föräldrarna och därmed minska föräldralangningen ytterligare, samt höja debutåldern.

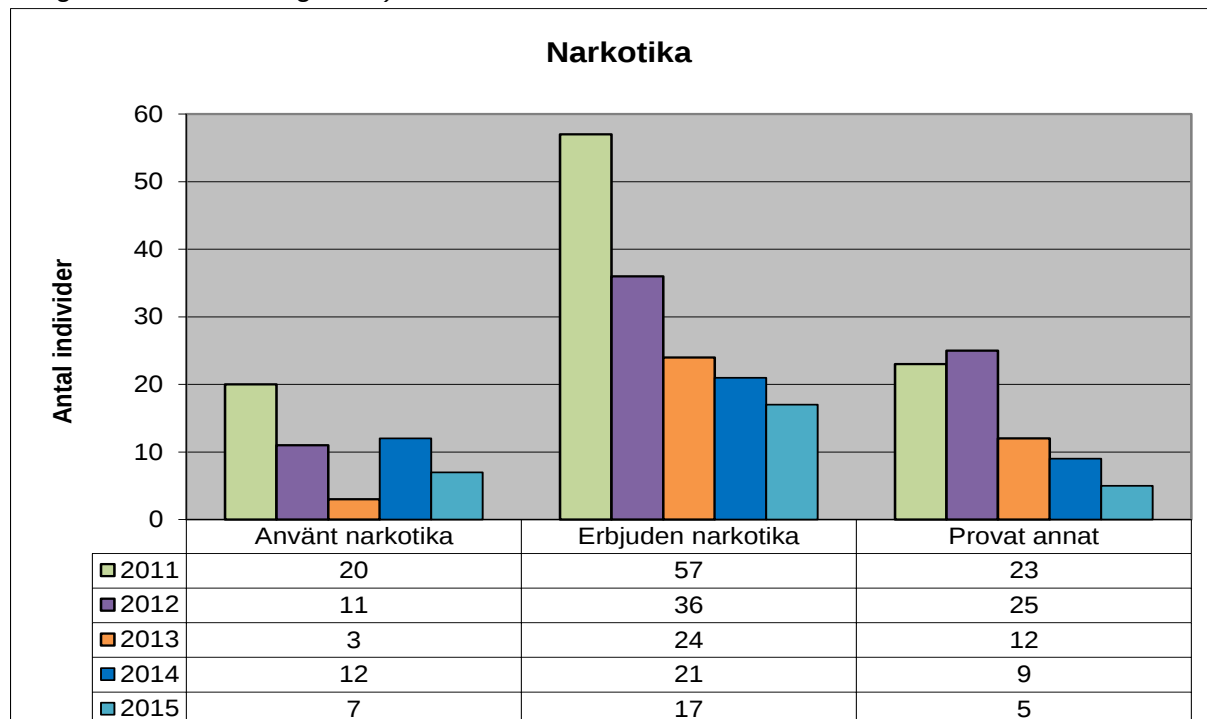
Minskat alkoholbruk bland våra ungdomar:

Minskningen av alkoholbruket hos våra högstadieungdomar fortsätter såväl nationellt som inom kommunen. En bidragande orsak till minskningen i kommunen är troligen satsningen på föräldrastödsprogrammet Effekt. Den lokala drogvaneundersökningen visar på en minskning från 31 % (2011) till 24 % (2015), när det gäller antal elever i åk 7 som provat alkohol de senaste 12 månaderna. I åk 8 ses en minskning från 51 % (2011) till 38 % (2015) och i åk 9 från 63 % (2011) till 46 % (2015).

Indikator: Antal anmälda brott mot narkotikastrafflagen (Källa: Polisen, Strömsund)
 Antal anmälda brott mot narkotikalagstiftningen

År	2011	2012	2013	2014	2015
Antal anmälda brott	15	10	8	21	12

Indikator: Andelen som provat narkotika/ använt narkotika (Källa: Drogvaneundersökning 2015)

- 2,1 % motsvarande 7 individer, har använt narkotika de senaste 12 månaderna.
- 5,1 % motsvarande 17 individer, har blivit erbjuden att använda narkotika
- 1,5 % motsvarande 5 individer, har provat annat för berusning

De som provat narkotika har angett att de i huvudsak använt *cannabis* i form av *hasch* och *marijuana*, som de fått tag på av *kompisar*, *syskon*, *bekant* eller *langare*.

Kommentar: 2013 ändrades formuleringen till "använt narkotika under senaste 12 månaderna" vilket innebär att det kan vara svårt att jämföra med tidigare år.

Trend: Både polis och andra som möter/ arbetar med ungdomar säger sig uppfatta en ökning under de senaste åren av både tillgång och användning av narkotika bland äldre ungdomar och unga vuxna. Bidragande orsaker till detta är troligen den ökande narkotikamarknaden, en liberalare syn på droger hos ungdomarna själva och en lagstiftning som inte hänger med utvecklingen av nya droger. Mellan 2014 och 2015 visar resultatet trots det och glädjande nog, en tydligt minskad trend både bland de som blivit erbjuden och använt narkotika, samt de som provat annat.

Indikator: Antal rattonyktra/antal test. Jämförelse länet/riket. (Källa: Polisen)

	Kommunen				Länet			
År	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Antal kontrollerade	1 827	1 461	1 334	871	33 068	35 073	28 120	11 152
Antal påverkade	28	13	11	19	287	266	257	266
Andel påverkade	1,5 %	0,9 %	0,8 %	2,2 %	0,9 %	0,8 %	0,9 %	2,4 %

Kommentar: Andelen påverkade fordonsförare i kommunen vid polisens kontroller minskade kontinuerligt mellan åren 2012 och 2014. 2011 var antalet en av 149 kontrollerade.

Under 2014 och 2015 har antalet kontroller minskat. Under 2015 har kontrollerna i genomsnitt halverats men andelen påverkade har ökat påtagligt i både kommunen och länet. Var kontrollerna gjorts, under vilken veckodag och under vilken tid på dygnet, kan trots betydligt färre kontroller, vara avgörande faktorer för det sämre resultatet.